

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderat
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Dela „Reuniunea de agricultură din c. Timiș”

Răspândirea cunoștințelor economice și ale industriei de casă.

Din cauza prea micii subvențiuni care a fost votată reuniunii de agricultură din comitatul Timiș în eara trecută de ministerul de agricultură pentru aranjarea cursurilor economice, reuniunea numai în proporție mai mică a putut să continue acțiunea în privința răspândirii științelor economice între țărani. Curs regulat economic, care să fi durat ca de obicei mai multe luni, tocmai din lipsa subvențiunii corespunzătoare în eara trecută nu sa putut ținea în nici o singură comuna din comitat. Pe lângă toate acestea însă totuși sau ținut în decursul anului trecut de către directorul respective referentul Reuniunii în 41 comune 72 prelegeri economice practice în limba ungară, românească și nemțască. Cursuri pentru industria de casă: împletirea corfelor coșurilor; reuniunea a aranjat în 8 comune și anume în Girok, Rekas, Traunau, Jozsefszállás, Kisfalud, Ujbessenyo, Orczyfalva și Maslak.

Pe lângă ajutorul, ce la dat ministerul de agricultură Reuniunii în pri-

vința aceasta, ministerul a mai făcut la reuniune și o comandă de corfe în valoare de 12000 coroane. Aceste corfe s'au făcut în comunele, unde s'au ținut cursuri deja în anii trecuți și unde țărani și-au câștigat deja o dibacie deosebită în împletirea corfelor.

Cu totul s'au făcut 14000 corfe și adevărat 770 corfe pentru transport de poame, 5500 corfe pentru transport de struguri, și 7730 corfe mai mari pentru cartofi și porumb (cucuruz). Pe calea aceasta reuniunea a făcut posibil țăranelor săraci, ca aceștia să poată avea un câștig sigur de care cu deosebire în eara trecută în urma recoltei slabe au avut țărani mare lipsă.

Atât aranjarea cursurilor pentru industria de casă, cât și comandarea făcută din partea ministerului de agricultură a fost organizată de către Centrala pentru industria de casă a Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș cu a cărei conducere în prezent este încredințat referentul reuniunii Nicolae Iancu. Tot aceasta Centrală să ocupă și cu înființarea stațiilor pentru cultura rechitei nobile și să îngrijește ca cultivatorii să aflu cumpărători buni.

În sfârșit nu putem trece cu vederea peste acțiunea începută de aceasta

centrală în favorul femeilor bănățene pentru furnizarea țesăturilor femeiești. Pentru a crea femeilor dela țară un izvor sigur de câștig, centrala pentru industria de casă a reuniunii a intrat în legătură cu soc. pentru industria de casă a archiducesei Isabella din Pozson. S'a făcut o colecțiune de modele frumoase, cari s'au trimis archiducesei și după care archiducesa va face comande mai mari la centrala Reuniunii. În urma acestor comande femeile dela țară vor lucra stabil pentru aceasta societate asigurându-și așa un izvor bun de câștig.

Mijlocirea municipală a lucrătorilor de câmp.

De când agendele mijlocirii de lucrători a fost încredințată directorului reuniunii, adevărat din anul 1904 începând, mijlocirea lucrătorilor de câmp în comitatul nostru a arătat progrese foarte frumoase. La început s'au ivit foarte multe greutăți, pentru că numai cu urgări neîntrerupte și cu jertfe mari a fost posibil de a introduce în viața practică aceasta instituțiune de mare valoare. În comitatul Timiș funcționează în prezent deja 55 mijlocitori comunali, cari în tot cazul de lipsă raportează reuniunii despre împrejurările lucrătorilor din loc. Începând din 1 Maiu 1904 până în pre-

FOIȚA

SAREA CA MIJLOC DE HRANĂ

de direct. Arsenie Vlaicu

Sarea comună să găsește în natură de tot curată, ori foarte puțin amestecată cu alte corpuri, în pământ, în saline ocne sau băi de sare, de unde se scoate în formă de bolovani. Uneori ea este topită în apă și izvoare din pământ ca izvoare sărate, slatină. În sfârșit apa mărilor conține sare în cantități mari, de unde o extrag prin evaporare în țării calde la căldura soarelui ori prin înghețarea apei în țările reci, și o folosesc mai cu seamă la sărarea pieilor, a peștilor și la fabricarea multor articoli industriali.

Pentru conzumațiunea oamenilor și animalelor se folosește în prima linie sarea so-

lidă, mai rar apa sărată și sarea feartă din evaporarea apei sărate, și numai la caz de mare nevoie sarea de mare, de tot necurată și nesănătoasă.

Sarea nu este un aliment care hrănește ci un condiment, care direge mâncările și le ușurează mistuirea. Ea are influință asupra nervilor gustului și promovează în prima linie secrețiunea sucurilor de digestiune. O picătură de apă sărată pe mucoza stomacului unui animal face să iasă un suc din glandele lui; ținută în gură, știm că produce scuipat mult.

Bucatele fără sare nu le putem mânca; în ținuturile sărace în sare, aceasta formează o adevărată delicatessă, iară pentru saline și ocne de sare s'au purtat și războaie, cum ne povestește istoria,

Rolul sării comune pentru mistuire și pentru procesele osmotice din organismul

nostru este foarte însemnat. Ea are de urmare o conzumațiune mai mare de apă și prin aceasta sporește afluența de sucuri. Cu această afluență mai mare se întâmplă și o transformare mai mare de albumină și după conzumațiunea de sare se observă și o secrețiune mai abundentă de urină. Dar' nu numai din aceste puncte de vedere joacă, sarea un rol de frunte, ci problema ei e cu mult mai importantă. Toate alimentele vegetale și animale, conțin sare, mai multă sau mai puțină. Alimentele vegetale conțin însă în proporție cu sarea de natriu cu mult mai multă sare de caliu decât alimentele animale. La substanțele animale proporțiunea e de 1 la 3, pe când la cele vegetale de 1 la 10 până 20. Prim urmare atât cei ce se hrănesc cu plante cât și cei ce se hrănesc cu carne, iau împreună în hrana lor cam aceeaș cantitate de sare co-

sent mijlocirea lucrătorilor a percurs pe cum urmează:

Reuniunea a corespondat în 320 cazuri cu mijlocitori străini.

Ministeriului de agricultură s'au făcut 30 rapoarte speciale despre mijlocirea lucrătorilor. Prin mijlocirea reuniunii au aflat lucru cu totul 1610 lucrători dintre cari 1300 au fost aplicați la lucrările întreprinse cu subvențiunea guvernului pe teritoriul comitatului Timiș pe liniile Klopodia, Varadia, Surduc, Aranyág, Loósd și Margitfalva.

Centrala însoțirilor economice a reuniunii.

Cu scopul de a propaga pentru binele comun în viața practică lucrarea împreună pe calea asocierii, reuniunea a luat asupra sa a reprezenta instituțiunile centrale, a căror activitate se extinde pe terenul asigurării și procurării sau valorizării împreună a articolelor și produselor economice, organizând filialele din loc a acestora într-o centrală comună. Acestei centrale aparțin: filiala însoțirii economilor din Ungaria, »Societatea pentru asigurare a economilor«, »societatea de provizionare a halei de vânzare« Societatea pentru asigurarea vitelor și »Centrala pentru industria de casă«.

Prin organizațiunea acestei Centrale a diferitelor însoțiri de caracter economic din loc reuniunea nizește într'acolo, ca economi din comitatul Timiș să și poată procura cu preturi moderate toate lucrurile trebuincioase în economie dela aceasta instituțiune centrală.

Expoziția de vite în Rekaș.

Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș va aranja în Temes-Rekaș în 22 Octomvrie st. n. a. e. o ex-

mună de natriu, și numai proporțiunea de sare de caliu este mai mare la ceice se hrănesc cu plante. Urmarea e că această cantitate mai mare de sare de kalii provoacă o secrețiune mai mare de săruri de natriu combinate în urină și astfel cu at se află în corp mai multe săruri de kalii, cu atât se va secreta mai multă sare comună și cu atât corpul va rămânea sărac. Este deci evident, că toate alimentele, care duc în corp o cantitate mai mare de săruri de kalii, produc acelaș efect. Alimentele vegetale și anume acelea, care le consumăm noi mai mult (cereale, leguminoase, cartofi, etc.) sunt mai bogate în săruri de kalii în comparațiune cu alimentele animale; conținutul lor de sare comună este prea mic ca să poată înlocui pierderea și prin urmare cei-ce se hrănesc mai cu samă cu alimente vegetale trebuie să ia relativ mai multă sare de natriu, pentru-ca corpul să nu sărăciască.

Aceste eperiențe și deducțiuni făcute de G. Buorge stau în perfectă conzonanță cu faptul că sarea se consumă și se caută mai

poziție de vite împreună cu premiere. La expoziția aceasta vor fi admise numai vite din cerșul Rekaș, Lippa și Buzia, cari au implinit etatea de un an. Pentru premiere sunt destinate premiile guse la dispoziție din partea ministrului de agricultură și premiile Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș.

Expoziția va fi cu atât mai instructivă, pentru că cu ocaziunea aceasta să vor arăta din partea Reuniunii cele mai nouă mașini agricole și să va face cu acestca probă pe un teritor în apropierea Rekașului.

Reuniunea invită deci pe toți economii comitatului Timiș, ca să participe la această expoziție. Expoziția să va începe dimineața la 10 oare și sunt rugați exponenții a aduce vitele lor cel mai târziu la 9 oare la locul expoziției.

Excursiune economică. Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș a aranjat Duminecă în 8. Octomvrie a. c. o excursiune în comuna Jánosföld (comitatul Torontal). Scopul excursiunii care a fost condusă de referentul reuniunii dl Nicolae Jancu, a fost acela, a arăta economilor din comitatul Timiș soiul nobil de porci englezești jorkshir, importați de locuitorii economiei Jánosföld înainte de vreo câte-va luni prin ajutorul material al ministrului de agricultură. Acest soi de porci să deosebește de porcii cu părul creț prin aceea, că cresc cu mult mai tare, cari împrejurări sunt pentru economi de mare înșămătate. Porci de soiul jorkshir au păr, des, alb, pielea trupului e roșie deschisă și trupul e cu mult mai lung ca la porcii sârbești sau ungurești. Cu deosebire pentru societățile de lăptărie are importul și prăsirea porcilor englezești o înșămătate mare, pentru-că după cum dovedesc încercările făcute în Danemarca Hollandă și Germauia, în care

cu seamă de acele popoare, cari se hrănesc eminentamente cu vegetale, pe când clasele cari trăiesc numai cu carne ori cu substanțe animale, n'au nevoie de sare.

Exemple. Sămânțiile de vânători, pescari și păstori din nordul Asiei trăiesc absolut fără sare, așa de pildă Samojezi, cari se nutresc aproape exclusiv cu carne de ren (un cerb), Dolgani și Jurachii dintre râurile Jenisei și Lene, cari mănâncă carne de ren și pești și nu iau nici-odată sare, de-și o cunosc foarte bine și o găsesc în ocne bogate.

Tot asemenea Tundgii dintre Lena și Amur. Călătorul Schwaz a petrecut la dânși trei luni întregi și a trăit numai cu carne de ren și cu peste, fără cea mai mică urmă de sare. El se simți și cu acest regim foarte bine și nici-odată nu-i veni pofta de sare. Giljachi și Kamtschadalii nu numai că nu mănâncă sarea, dar le chiar grăață de ea. Ei preferă să mănânce pești putrezi decât pești sărați. Tot astfel sunt și mănăcătorii de carne din climatele calde. Un popor indian, Toda, din munții Nilherry, nu cunoșteau alimentele ve-

țări economice vitelor și organizația lăptăriilor sunt mai dezvoltate, ca în celelalte state europene, porci englezești sunt cei mai buui pentru valorizarea zărului de lapte, care rămâne la fabricarea untului. Ministeriul de agricultură a dat un circular reuniunilor economice din țară, în care apelează la acțiunea reuniunilor, ca societățile de lăptărie din comitate să se decidă a importa porci de soiul englezesc. Spesele împreunate cu importul acestor animale din Englitera le va suporta ministeriul, ear cumpărători au timp un an de a plăti prețul porcilor importați.

Excursioniști sosind din Timișoara la stațiunea Gyülvész, au fost primiți cu mare însuflețire de locuitori comunei Jánosföld și conduși cu trăsurile în comună. Sub conducerea președintelui societății de lăptărie din Jánosföld, a dlui Keller sa vizitat frumoasa și modern întocmite societate de lăptărie, care aduce membrilor un venit anual de 60 000 coroane, cari după aceasta s'au arătat porci englezești în diferitele curți ale economilor. O surprindere mare au cauzat frumoasele vite și cai ale economilor comunei precum și întocmirile raționale, în economie lor. După ce excursioniștii au văzut lucrurile mai de înșămătate, membri societății de lăptărie cu primărie comună împreună au dat un prânz comun în onoarea oaspeților, la care prânz sau ținut mai multe toaste pline de însuflețire pentru progresul în economia rațională. Pe seară excursioniștii s'au reintors cu cele mai plăcute suveniri la Timișoara, ear reuniunea de agricultură la dorința excursioniștilor a și făcut deja pași necesari pentru a importa în comitat porci de soiul jorkshir.

getale, când au venit pentru primadată în contact cu Europeanii, ci trăiau dela bivoliilor și nu măncau nici-odată sare. Sallustiu povesteste de Numizi, că trăiau numai cu lapte și cu carne, care nu o sărau niciodată. Popoarele Negrilor din Africa din conțra se hrănesc mai numai cu alimente vegetale și de aceea zice despre ele Mungo Park, că »în interiorul țării este sarea cea mai aleasă delicatessă«. Acolo se văd adeseori coppii lîngând la o bucățiță de sare, ca și cum ar fi zahăr. Sarea e acolo așa de scumpă, încât zicala: »ei mănâncă sare« însemnează un om bogat. Chiar și Mungo Park zice, a suferit foarte mult din lipsa de sare, a crescut așa de tare, încât lipsa ei s'a transformat în chinul cel mai cumplit.

(Va urma)

A IV-a expoziție de poame, struguri și derivatele lor

aranjată de

„Reuniunea română de agr. din com. Sibiiului“.

(Urmare și fine.)

II. Premiarea.

1. În scopul premiării, subscrisul comitet a instituit juriul constând din domnii: Pantaleon Lucața, I. I. Lăpădatu, R. Simu, Dr. Petru Șpan, V. Stan, P. Ciora, O. Stefla, Teodor Andreiu, E. Verzariu și Tordășianu, toți din Sibiu; Ioan Chirca, P. Draghici și Dr. I. Stroia, teți din Săliște; Ioan Popescu din Sibiel; Izidor Blaga din Lancrăm; Avram Păcurariu, Demetriu Vulc. Dr. George Măcelariu, Dr. Nicolae Schiau, Ioan Blaga, George Muntean, Elie N. Petruț, Ilie Floaș și Nicolae Simulescu, toți din Mercurea; Basiliu Necșa, Demetriu Ivan din Apoldul-de-sus; Ioan Lazar, I. Orăștian, D. Orăștian, Ioan Preda, N. Fărcaș, din Apoldul-de-jos; Ilie Popp, Ioan Cosma, Ilie Olteanu din Ludoș; I. Predovici din Amnaș; Ioan Moga, Vas. Dobrescu, Dionisie, Iuga din Rod; Dem. Pamfiloiu, Ioan Străulea, Ioan Sava din Jina, Ioan Șerb, Aron Șerb, Nicolae Bobrotă, Ilie Dobrotă, Romul Vračiu din Poiana; Cornel Muntean și Ioan Popa din Cărpiniș; Demetriu Munthiu, Ignatie Filip din Reciș; Romul Pop, Vasile Greavu din Gârbova; Nicolae Ivan și Nicolae Beju din Dobârca.

Membrii absenți se vor înlocui în ajunul lucrării, suplenți aleși din partea celor prezenți.

2. Nu este iertat a funcționa ca juror, când vorba e de obiectele proprii sau de ale rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a obiectelor expuse, le examinează pe rând și apoi se consultă asupra premiării, având comitetul aranjator îndatorirea să îngrijească, ca publicul și exponenții să nu înrăurească cătuși mai puțin, asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința, ce urmează examinării obiectelor expuse, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind pe scurt îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând prin majoritate absolută de voturi.

Presidentul juriului votează întotdeauna. La caz de voturi egale hotărârește soarta.

Asupra fiecărei premiări se votează deshilinit.

E. Exponenții de premiat se petrec în lista premiaților, care odată statorită, se subscrie de president și secretar, cum și de alți doi membri ai juriului.

6. Impărțirea premiilor urmează a se face în mod sărbătoresc *Duinea în 29 Octomvrie st. n. la 4 ore d. a., și*

niându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului și comitetului aranjator a exponenților și publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: „Adevăresc primirea în regulă a premiului“.

7. Secretarul juriului e îndatorat a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul subscris de presidentul și secretarul juriului se păstrează în arhiva Reuniunii și se publică prin ziare.

III. Dispozițiile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încuraja adevărata propășire în ale pomăritului și vieritului. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intenția vădită de a străluci cu poame și struguri în exemplare de paradă, ci mai cu seamă rentabilitatea și valoarea economică, noblețea fructelor expuse, deasemenea hărnicia și priceperea dovedită, meritele câștigate pe terenul pomăritului și vieritului resp. în cutare ram înrudit.

2. Deci fructele, cari întrunesc condiții economice aievea priincioase, se vor privi ca fiind mai pe sus de cele altcum chipește și uriașe, însă puțin căutate, netrainice sau pătîmind de alte scăderi.

Chiar și în totală lipsă de altele mai bune, nu este iertat a premia fructe de soi prost, vermănoase, murdare, necoapte, strivite sau altcum vătămăte, precum nici beutori molipsită de boale.

Deasemenea nu se vor premia decât nnelte întocmiri și modele plăsmuite sau inventate de exponenți.

3. Dacă cutare grupă nu cuprinde indestule obiecte vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă, firește mai bogată. Premiile, cari din una sau din altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază Reuniunii.

Premiile se pot spori, cerând trebuința, prin reducere.

4. Acei cari au prăsit și cultivat înșiși pomii și resp. vițele, din cari provin fructele sau derivatele expuse, vor avea întâietate față de acei cari au expus din prăsila altora.

De altcum colecțiile bogate în fructe alese, deși provenind din toate sau aproape toate soiurile proprii cutărei comune, se consideră drept merit osebit.

5. Același exponent nu poate dobândi în aceeași grupă decât un singur premiu.

Față cu cei premiați în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând că obiectele lor ar fi deopotrivă.

B. În special.

I. Poame.

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales poamele îndeplin dezvoltate, fragede și sănătoase, foarte trainice, culese și păstrate cu deosebită îngrijire, bogate în must aromatic, fătoase și având mare trecere la noi și aiurea.

2. Dela premiare se vor exclude poamele culese în pargă, viermănoase, mult puțin putrăde noduroase, bătute sau altcum vătămăte, deasemenea poamele de soi recunoscut ca post, cum și cele pădurețe.

II. Struguri.

1. Întăetatea se cuvine strugurilor mari, grei, bine închegați, trainici, îndeplin copti, foarte dulci și aromatici, provenind din vițe vestite ca rodnice și puțin expuse la neajunsuri.

2. Dela premiare se vor exclude strugurii acri, atinși de mucegaiu sau înzestrați cu boabe (bogne) relativ mitite și deșirate.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“ ținută la Sibiu, în 2 Octomvrie n. 1905.

Pant. Lucața, Victor Tordășianu.
president. secretar.

Sămănatul sămburilor de pădureți.

Toți pomii să prăsesc din sămburi sau răsaduri (trupini) de pădureți. Sămburii sunt sămănta pomilor. Sămburii sunt de doua feluri: cu coaja moale și cu coaja tare. Merii și perii au sămburi cu coaja moale, iar prunii, ciresii, vișinii, persecii și nucii au sămburi cu coaja tare, alegem totdeauna pe cei mai frumoși, deoarece pomii crescuți din aceia de regulă nu se prea altoiesc, iar la sămănatul sămburilor cu coaja moale, alegem de regulă de cei pădureți, de oare-ce acestia sunt mai trainici și după-ce cresc se altoiesc.

Sămburii pădureților se pot alege și din drevele, din cari am stors oțatul, iar cei tari îi alegem din poamele cele mai frumoase, pe cari apoi îi și sămănam atunci în stare crudă sau numai îi băgam așa grămadă în pământ și strângem ceva var peste ei, lăsându-i în starea aceasta până primăvara și numai atunci îi sămănam în straturile anume făcute.

Înainte de sămănat ne alegem un loc potrivit, mai mare sau mai mic, după-cum adecă voim a prăsi și pomii mai mulți sau mai puțini. Locul numit îl săpăm cu hărsăul, iar dacă e prea îndesat îl chiar rigolăm.

Rigolarea se face așa: în marginea tablei, în care vom a sămâna sămburii facem un șanț, de o jumătate de metru de adânc și de un metru de lat. Pământul din șanțul prim îl cărăm de marginea opusă de unde lucrăm. După ce am terminat șanțul prim, săpăm al doilea lângă el, aruncând pământul scos din acesta în cel dinău, apoi dintr'al treilea aruncăm pământul în al doilea și așa mai departe, până ce terminăm tabla întreagă. În șanțul cel din urmă, aruncăm pământul scos din șanțul prim.

După ce ast-fel am săpat locul hotărât pentru sămânatul pomilor, ne apucăm și facem straturile. Aceste le facem tot de câte un metru de late. Straturile le greblăm mai întâi cu o greblă de fer, apoi cu una de lemn. Pe urmă tragem cu ajutorul unei sfricele brazdele, dacă vom ca sămburii să răsără în rânduri.

După ce am pregătit straturile în modul arătat, ne apucăm și sămânăm sămburii, peste cari e bine se mai împărștiem și ceva funingine, pentru ca astfel să fie scutiți de șoareci și cloțani, cari se furisează uneori acolo și ne adună toți sămburii. În urmă punem pământ pe ei și deasupra lor mai punem și ceva gunoi de cel putrăd.

Sămânatul sămburilor de pădureți se face de reuță toamna pe la sfârșitul lui Octombrie, când încep frunzele pomilor a îngălbeni și a cădea jos. Sămburii de pădureți se mai pot sămâna și primăvara. În cazul acesta straturile să acoper cu paie până când resar.

Straturile sămburilor de pădureți, de cu toamnă, prind peste iarnă un fel de scoarță, care apoi trebuie spartă ușor cu o grebă primăvara, ca astfel sămburii se poată răsări mai ușor. După ce încep a răsări și a crește pădureți, se ivește de regulă și buruiana printre ei. Aceasta însă trebuie mereu plivită sau săpată, ca să nu împedecă creșterea lor regulată. Pădureții răsăriți trebuie mereu udați pe timp de secetă, ca să nu se uște. Udatul trebuie să se facă îndobște pe seară.

Iu starea aceasta lăsăm pădureții în anul prim. În anul al doilea primăvara apoi îi mai rărăm, dacă sunt prea deși, iar pe cei răriți sau scoși di rânduri, îi răsădim în altă tablă ceva mai rar, unde apoi îi și altoim. Cu prilejul răsăditului, le retezăm rădăcina principală pe la jumătate, ca cu atâta mai ușor să se poată desvolta apoi rădăcinile laterale.

În modul acesta să pot crește pădureții într'un număr foarte însămnat, pe lângă puțin lucru și osteneală. Crescându-se astfel ne cruțăm alergatul pe câmp și prin păduri, după câte o trupină rea de pădureți, care în cele mai multe cazuri transpântată în grădină nu se prea prinde sau și dacă cumva să

prinde mai rău, nu crește cum să cade.

Ar fi deci tare de dorit, ca nu numai conducătorii grădinilor de pomi și alți inteligenți dela sate, ci chiar și economii nostri să se ocupe mai cu dinadinsul ca până acum cu creșterea pădureților, atunci vom vedea ce avânt îmbucurător o să ia și pe noi cultura pomilor.

Ioan Georgescu

Concurs.

Devenind vacant *stipendiul de K 120* din fundațiunea „Marinovicu“, Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român publică concurs pentru conferirea acestui stipendiu, la care sunt îndreptățiți a concura tineri români din Transilvania, ce frecventează vre-o școală medie, preferiți fiind — în sensul dispozițiilor testamentare — descendenții fiilor fondatorului.

Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze Comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Nagyszeben) strada Morii Nr. 6, cel mult până la 10 Noembrie a. c. prevăzute cu următoarele documente:

- Atestat de botez;
- Testimoniu de pe anul școlar 1904/5;
- atestat de paupertate;
- Eventuale documente prin care să se constate descendența dela familie fericitului fondator.

Cererile întrate după 10 Noembrie n. a. c. nu se vor conzidera.

Sibiu, din ședința Comitetului central al Asociațiunii, ținută în 5 Octombrie 1905.

I. St. Șuluțu m. p. Ioan I. Lăpădatu m. p.

*

Devenind vacant *stipendiul de K 80* din fundațiunea „Dr. Ioan Moga și soția Ana n. Bologa“, Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român publică concurs pentru conferirea acestui stipendiu, la care pot concura fetițe române din Transilvania, fără devsebire de confesiune, cari cercetează vre-o școală de fete de caracter național respectivă cofesional românesc, în primul loc școala de fete a Asociațiunii, fiind însă preferite descendentele familiilor Moga și Bologa.

Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze Comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Nagyszeben) strada Morii Nr. 6 cel mult până la 10 Noembrie a. c. prevăzute cu următoarele documente:

- Atestat de botez;
- Testimoniu de pe anul școlar 1904/5;
- Atestat de paupertate;
- Eventuale documente prin care

să se constate descendența din familia Moga și Bologa.

Cererile întrate după 10 Noembrie nu se conzideră.

Sibiu, din ședința Comitetului central al Asociațiunii, ținută în 5 Octombrie 1905.

I. St. Șuluțu m. p. Ioan I. Lăpădatu m. p.
prezident. secretar II.

Pentru prășitorii de vite.

(Împrumuturi ieftine).

Cu scop de a înlezni procurarea (cumpărarea) de vite de prășilă, subscrisul comitet imbie (acoardă) împrumuturi ieftine de bani micilor proprietari de pe teritoriul comitatului nostru.

Vitele, ce se procură au să se țină numai pentru prășilă.

Drept împrumut să dă deocamdată câte unui econom de vite numai suma recerută pentru cumpărarea unui cap de vită. Vita să se cumpere fie din târg, fie afară de târg de la prășitori recunoscuți, cari garaetează soiul. Numele vânzătorului trebuie adua la cunoștința comitetului.

Datorașul are să solvească 5% intereso anticipative după suma împrumutată, ear împrumutul are să l răsplătească în curs de 2 ani în 4 rate semestre. Despre împrumut datorașul extrage obligați cu 2 giranți siguri. Împrumutul să numără datorașului după ce a încheiat târgul cu vânzătorul.

La darea împrumuturilor membrii Reuniunii noastre au întăetate.

Sibiu, 1 Oct. 1905.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pant. Lucașu
president.

Vic. Tordășianu
secretar.

NOUȚĂȚI

Di. Ioan I. Lăpădat secretar la „Ardeleana“ Cu plăcere aducem la cunoștință cetitorilor, că colaboratorul nostru, distinsul economist Di. Ioan I. Lăpădat, actual secretar II. al „Asociației“, a fost ales de secretar al institutului de credit și economii „Ardeleana“ din Orăștie.

*

Hymen. D-na Veturia Corvin și Di Dr. George Dubleş își vor sărba cununia lor la 26 l. c. în bis. gr.-or. din Orăștie.

— D-șoara Mariana Adamovicu și Di Virgil Vlad s'au logodit în 14 l. c. în Orăștie.

Catedrala mitropoliei române din Sibiu care era să se sfințească în luna această, după cum anunța »Tel. Rom.« s'a amânat până la primăvară, fiindcă arangamentul intern încă nu este gata.

*

Vitorul României pe mare. Serviciul maritim român, care prin deschiderea liniei orientale, a reușit să ducă pavilionul (steagul) român până la Smirna (Asia mică) și Pireu (Grecia), a realizat acum și un alt proiect pe care îl avea de mult timp, și care va asigura dezvoltarea traficului maritim de călători și mărfuri. Duminică trecută s'a semnat în portul Constanța pe bordul vaporului „Regele Carol”, de către dl. I. Grădiștean, ministrul lucrărilor publice, și dl. Viegand, directorul companiei Norddeuther Lloyd o convenție prin care se asigură României monopolul traficului maritim dela Constanța la Alexandria și Port Said (Egipt) compania germană renunțând la proiectul său pentru crearea liniei Odesa — Constanța — Constantinopol — Alexandria — Port — Said. Această convenție va intra în vigoare la anul în luna August, când noul vapor „Traian” și un alt vapor al serviciului maritim, vor fi gata și vor intra în serviciu.

Armata română s'a ținut anul acesta manevrele cele mari de toamnă la începutul acestei luni în jurul orașului Botoșani (Moldova). La manevre la care a luat și regele Carol parte, au fost concentrați la 40.000 soldați. În legătura cu știrea asta să vedem cât este de mare puterea efectivă a armatei române. După datele statistice cele mai nouă sunt: Oficieri 3459, elevi ai școlilor militare 687, trupa 61.743 afară de armata cu schimbul care în 1903 era de 90.000 oameni. Dintre oficieri sunt: 30 generali, 71 coloneli, 109 sub coloneli, 272 majori, 1.106 căpitani, 987 locotenți, 810 sublocotenți iar restul până la 3459 sunt funcționari militari cu rang de ofițeri. Cai are armata română 15.305 dintre cari 1650 sunt cai de ofițeri.

Revista „Junimea Literară” din Suceava dedică numărul din luna aceasta poetului Vasile Alexandri și cuprinde următorul sumar: Alexandri, de Ilarie Chendi; scriitori 1) Alexandri către S. Fl. Marian, 2 și 3) Alexandri către A. Harmuzachi, 4 și 5) Alexandri către D. Dujanschi; Alexandri în Cernăuț de A. Harmuzachi; Alexandri și Bucovina de George Tofan; »Ei«, versuri de V. Loichița; Cugetare de Dr. G. Popoviu; De atunci, versuri de Lian; Românii versuri de V. Loichița, De ziua ei (schită. Premiul Junimei literare).

Un început. A fost o idee fericită combinația ce a pus-o la cale comitetul despărțământului asociațiunii și cu comitetul Reuniunii economice din Orăștie, ca să lucreze mână'n mână pentru acelaș scop înalt care ia condus și pe întemeetorii acestor asocințiunii: cultura poporului nostru.

Cea dintâiu încercare de lucrare împreună a acestor asociațiuni aliate, s'a făcut Duminică trecută în comuna Romosului, și a succes bine, deși roadele muncii desinteresate a celor cari au eșit să dea sfaturi, învățături și cărți de cetit poporului, să vor vedea abea mai târziu.

Pe cât de însemnată ar fi în urmări binefacătoare prelegerea „Din viața lui Isus-Christos” rostită de părintele I. Moța și ajutată de demonstrațiuni la skiopticonul despărțământului de Dl. I. Popoviciu (Gelmar), pe noi ne interesează în rândul întâiu prelegerea economică »despre pomărit« a Dlui C. Baicu, directorul școlilor române din Orăștie.

Cu o dicțiune limpede și convingătoare ne povestit despre scumpetea poamelor, despre rentabilitatea de a cultiva poame, și despre ce trebuie să facă acela, care voințe să se apuce de acest ram al economiei.

Sunt convins că și cel mai greoi la cap ascultător al prelegerii intuitive a lui Baicu, a trebuit să rețină momentele mai însemnate, adecă cum are să se apuce acuma toamna de săpatul gropilor de 1/2 metru adâncime și 2 metrii lățime, unde la primăvară are să pue altoii, cari îi capătă bucața pentru 14 crițari dela Reuniunea economică română din Orăștie, dacă să adresează din vreme după ei.

Din franța până în patria noastră cu balonul. Balonul cel mai mare al clubului aeronantic din Paris s'a urcat în 15 l. c. la 5 oare după amiază cu membru clubului contele Roza și I. Faure și a plutit prin aer toată noaptea până în ziua următoare la ameză când s'a coborât în comuna Almaș din ținutul Zipsului (Ungaria de nord). Aeronanții s'au întors cu trenul în patria lor.

Moșia Cholmu cunoscutului generalism al armatei rusești de pe câmpul de războiu din Asia, Kuropatkin, să va licita, după cum scrie o foaie oficioasă rusească, din cauza restanței de dare.

Domnului Müller Albert, Budapesta V. Vadász u. 42/G. Am primit crucea inventată de dvoastră și vă rog a primi nenumăratele mele mulțămiri din inimă pentru ea, deoarece-ce în adevăr prin invențiunea d-voastră a venit tămăduirea mea. Rog pe bunul D-zeu să Vă binecuvinteze pentru ea. Cu distincă stimă Diskits Mátyás. Această scrisoare a primit-o adresatul ca inventatorul crucei electro-magnetice R. B nr. 86967 care are un efect deosebit vindecătoriu contra reumei, afecțiunilor astmatice, țiuturi de urechi, zgâr-ciuri de inimă etc.

Pelagra, înfricoșătoarea boală provenită din hrană puțină și stricată, mai ales din hrănirea cu cucuruz stricat, bântue în mare măsură în regatul României. Întrun singur județ (comitat) al Dâmboviței, s'au constatat 2000 de cazuri de pelagra.

Monument cartofului (grumpenei) În apropierea comunei Braunlagé (în Braunschweig Germania) să află un monument de granit cu următoarea înscripție interesantă: »Aici s'au făcut în anul 1748 cele dintâi încercări cu creșterea cartofului«.

Cel mai mare împrumut ce l'a făcut vreodată un stat până acum, este cel ce să pregătește acum pe piața de bani franceză pentru împărăția rusească, adecă un împrumut de Un miliard și 800 de milioane.

Cât alcool să consumă anual în Ungaria. Din cartea lui Máday I. „Date pentru cunoașterea chestiunei alcoolizmului”, apărută în urma congresului internațional ținut anul acesta la Budapesta, reiasă că în Ungaria să consumă pe an următoarele cantități de alcool:

Vin în valoare de Cor. 46.499.660. —
Bere „ „ „ 56.185.010. —
Rachiu (vinars) „ „ 161.826.250. —

Membrii direcțiunii institutului de credit și economii „Economul” dela Cluj, au început, în urma unor neînțelegeri interne, să-și spele rufele cele murdare în public. Astfel a apărut deja la Gherla în tipografia Dlui Todoran o broșură redactată de Onciu Josif, care dela început până la sfârșit este subtrasă. Destul de trist!

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 9—15 Octomvrie v. 1905.

<i>Dum</i>	9	Boroșineu.
<i>Luni</i>	10	Dalboșet. Feketetău. Nocrichiu. Reghinul săsesc.
<i>Marți</i>	11	Bruiu. Zorlențul mare.
<i>Merc.</i>	12	Almasul mare: Cehul din Sla-giu. Hadad. Sinka veche.
<i>Joi</i>	13	Buza. Erdő Szt.-György Gherla Grădiștea. Gyarmata. Ighiu. Po-iana sărată. Săsciori.
<i>Vineri</i>	14	Oclandul Homorodului
<i>Sâmb.</i>	15	Chezdi-Oșorheiu. Iacásdorf, Mină-radea, Petrișiu. Ródna veche. Torda-Szt.-László.

Dum. a 18-a după Rusalii, ev. 3 dela Luca. gl. 1, v. 7.

<i>Dum</i>	9	† Ap. Iacob.	22	Cordula
<i>Luni</i>	10	M. Eulampie	23	Ioan
<i>Marți</i>	11	Ap. Filip	24	Rafail
<i>Merc.</i>	12	M. Prov. Tarah	25	Hirsant
<i>Joi</i>	13	M. Carp. și Papil	26	Amad
<i>Vineri</i>	14	† C. Paraschiva	27	Sabina
<i>Sâmb</i>	15	M. Lucian	28	Simeon

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

Sz. 1148/1905 végr.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Közhirre teszem, hogy a dévai kir. törvényszék 1905 évi 1088 számú végzése következtében Dr. Schul Győző ügyvéd által képviselt Szászvárosi takarékpénztár javára, Lupsor Adám s. t. elleni 445 kor. s járulékaik erejéig foganatosított végrehajtás útján le foglalt és 1478 korona-ra becsült következő ingóságok, u. m. : szarvasmarhák egy ökör szekér, tűzi fa, eke taligával nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés a szászvárosi kir. jbiroság 1905-ik évi V. 174/4 sz. végzése folytán 445 kor. tőkekövetelés, ennek 1904 évi márczius hó 17 napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódij és eddig 127 kor. 80 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig *Tordoson* alperesek lakásán leendő eszközlésére 1905 október hó 25 napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik [és ahhoz a venni szándékozók oly megjeggyéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is elfognak adadni.

A menyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1905. évi október hó 10. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

ALTOI

de viță de vie ireproșabili

precum și capeți (surcei) și rădăcini de viță de vie europeană și americană.

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viță de vie din Mediaș (Medgyes)

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și presidiul comisiei de vierit al societății agricole săsești din Transilvania.

!!ENORM NOROC LA TÖRÖK!!

De neîntrecut

este norocul, care favorizează colecturile noastre principale.

Mai mult de 21 milioane cor. am plătit noi în scurt timp mușteriilor nostri. Singur în ultimele 6 luni

cele mai mari 2 câștiguri

a nume:

PREMIUL CEL MAI DE 600.000 COROANE
CAȘTIGUL „ „ „ 400.000 „ „ „

4 de câte 100.000, 3 de 90.000, 2 de 80.000, 3 de 70.000, 3 de 60.000, multe de câte 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de acestea încă nenumărate câștiguri în mărime de 10.000, 5000, 2000, 1000, ș. a. m. d.

Având deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fie-care, ca dela noi să-și procure losurile. — Ina 17-a loterie de clasă reg. ung. se vor trage din nou din

110.000 losuri 55.000

câștiguri în bani. În total se vor sorti în curs de 5 luni enorma sumă de 14 milioane 459 00 cor.

Bestellen Sie die bei Ihrem

Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein in der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	1216	Dezso, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2398	Ottó, Melánia	21451
Adólar, Agnes	8223	Ede, Esz er	4043	Jakab, Józsa	98822	Ódón, Narcisz	55177
Adólf, Agota	22087	Elek, Etel	41799	János, Judith	35597	Pal, Nesztí	2787
Agoston, Amália	60017	Elemer, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Peter, Olga	51515
Aladar, Anoa	41377	Emil, Franciska	82443	József, Karolin	17389	Pista, Paula	101909
Albert, Ántal	74866	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katalin	63775	Richard, Pelagio	84855
Aliréd, Apollonia	20292	Ernő, Genevéva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	79787
Akos, Aranka	101001	Ferenc, Gertrud	12115	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12533
Ambrus, Beria	50901	Friyes, Gabriella	93989	Kristof, Klotild	7279	Salamon, Regina	6527
András, Blanka	85266	Flóra, Gizella	60087	Lajos, Kornelia	109707	Samu, Rozsika	17213
Antal, Borjola	2392	Gábor, Hedvig	20399	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozália	38107
Arnold, Boriska	90572	Gáspár, Heléna	79747	Leo, Kunigunda	90922	Simon, Sári	107397
Arpád, Betti	82117	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arthur, Bóla	105317	Geza, Hermina	38997	Lorinc, Lenke	66022	Tibor, Szeréna	74877
Aurél, Brigitta	13223	Gus-táv, Hilda	2786	Manó, Leónia	6270	Thamér, Theodora	2727
Attila, Cecília	52333	György, Ibolyka	55487	Mar-us, Lidia	31484	Tivadar, Teréz	34950
Balazs, Cornelia	73397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Terns	55477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valeria	20005
Bernás, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	9229	Minal, Lujza	24292	Vil-tor, Verovika	101011
Béla, Cecília	88277	Hugó, Ilva	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108555	Izác, Irén	12115	Miksa, Melvin	45502	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Iles, Irma	45273	Mór, Marcit	12406	Zoltán, Zsófia	6565
Dániel, Ernesztina	191911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Éva	16864	István, Jan a	27174	Orbán, Mártha	36784		
Denes, Eve in	92157	Izidor, Joanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Cel mai mare câștig evaluează 1.000.000 coroane.

Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000, 1 à 200.000
2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000
1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000
8 à 15.000, 36 à 10.000, și multe altele;

Costul losurilor originale de clasă I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. —75 sau cor. 150 pentru un pătr. ($\frac{1}{4}$) fl. 150 sau cor. 3—
„ o jumăt. ($\frac{1}{2}$) „ 3— „ „ 6— „ întreg ($\frac{1}{1}$) „ 6— „ „ 12—
și se trimit cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor

= Planurile oficiale se trimit gratis =

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face, cu încredere până în

29 Octombrie a. a. e. la

A. Török & Co.

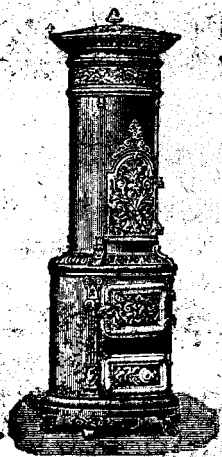
Casă cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrală: Theresienring 46/a.
1. filială: Waitznerring 4/a.

2. filială: Museumring 11/a
3. filială: Elisabethring 54/a

Sobe
și
cuptoare

Cuptoare de fier cu
aparat de regulare!

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depozitul din Sibiu. — Din atelier franco la fiecare stațiune. La cerere se trimite preț-curenturi.

Deposit bogat în tase, în sîrme și în place de sobă în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin, pietre de sobă.

Cărbuni de peatră și Coaks 50 kilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickel

Sibiu.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială, pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

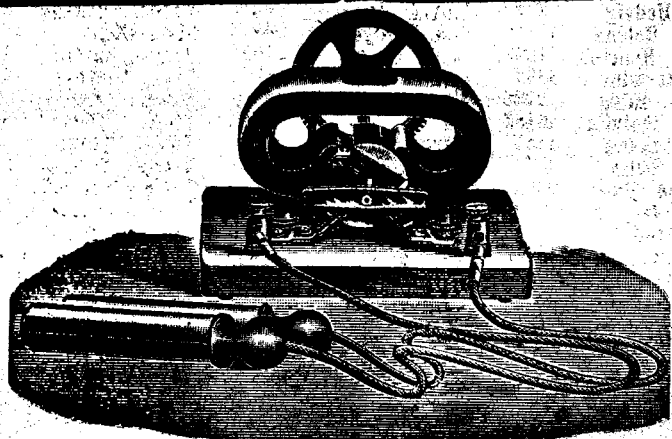
H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finantează patente.

L) Arîndează și exarîndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

34— **Direcțiunea.**

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă și procură acest aparat, căci el conține electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agreste simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morburii.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin întrebuințarea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismus, funghiuri, hysterie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la foarte boalele de nervositate, dureri de cap, coșcă, surăbură de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după cât-va ore o alinare miraculoasă și indeosebi la cele mai grele morburii femeștii aflară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare binecuvîntată. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORĂ

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15|E.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de rășbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și rășbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 16—52

Import de cafea și Tea etc.

Domnul **Romul Pascu**, comerciant în Fiume, posedă mare depozit de coloniale și fructe sudice (portocale, lămâi, mandaline). Efectuește prompt și culant tot felul de mărfuri de băcănie în pachete postale de 5 kilograme.

Asemenea exoperează comande de cumpărări și vânzări de produse, precum: cucuruz, grâu, mazere, linte în cantități mai mici și cu vagonul.

Informațiuni și preț-curent la cerere să trimită gratuit, alăturând o marcă de 10 fil.

Să încurajem serios pe neguțatorii noștri români

Pentru 5 coroane

trimite 4½ chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, vioarele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Creamul și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine fața și mâinile!

Preparatele lui

CORNEL DEMETER

să pot căpăta în apoteca N. Vlad, Orăștie (Szászváros)

Cream de benzoe mygdale. Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea feței și mâinilor, dând totodată și o finețe deosebită. Conținutul creamului acestuia e nesticăcios pentru față și mâni. . . . . Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din plăcute mirosoari de flori. Albește și netezește pielea. . . . . Prețul 70 fileri.

Poudre Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Întrebuințată, pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ce alt-cum ar cauza vîntul, răceala și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbînă. . . . . Prețul 1 coroană.

Veturien parfem. Vera-violeta, cel mai fin parfem de vioare. . . . . Prețul 1.60 fileri.

Apa de gură „Kremsier“. Prin întrebuințarea apei acesteia nu devin dinții găunoși. — delătorează durerea dinților și întărește dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. . . . . Prețul 80 fileri.

Praful de dinți „Kremsier“. Face dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare — în diferite prețuri. — **Esenț d. și China.** Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1.20 fileri.

— **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. . . . . Prețul 70 fileri.

Oleu de nucă. Extract de nuca oleica, p. conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

*Diferite mirosoari de parfumuri franceze
de prima calitate — să pot căpăta după măsură,*

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte bune și fine — și deosebit plăcut mirositoare, să prepară din flori de vioare, marguerite și scumpină (iorgovan) à 70 fileri, precum și săpun de ouă à 20 fileri.

! **Instrucțiuni pentru prepararea rumului,
a diferitelor liqueruri și diferite beuturi!** !

!! **Thee foarte fină !!**

Alegere mare în perii de dinți,
în diferite prețuri.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

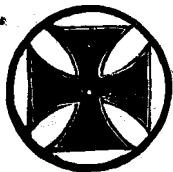
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(190) de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani. 82—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftelor, mîncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, in-vie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor boale cari la normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confundă cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios opriit fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu e în genere cunoscut, aprăstat și cercetat. Deja eftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femeii de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vînzare pentru țeară și strîinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

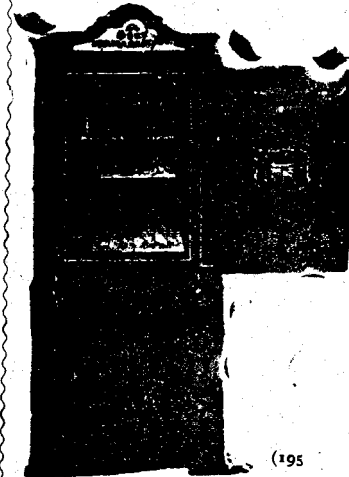
Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
casse de fer și oțel
a lui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

